A RAT THANNAK THAWNGTHA
HERALD *OF HIS* COMING

Hakha Chin **January / February 2026**

***Nannih an kotu hna Pathian cu a thian bantukin nannih zong thiang ve u. Cathiang nih, "Keimah ka thian caah nannih zong nan thian ve awk a si," a ti.* (1Peter 1:15-16)**

A Thiangmi Pathian A Sinak

(The Holiness Of God)

By Arthur W. Pink (1886 – 1952)

"Bawipa, ahodah nangmah ṭih loin a um ngam lai? Na lianngan nak chim duh loin aho dah a um lai?..." (Bia thlam. 15:4). Pathian amah lawng bak hi, dongh hngal loin, i thleng bak loin a thiang mi a si. Cathiang chung ah hin, "A Thiangmi" tiah atu le atu a ti, Pathian cu a kokek mizia ah hin a thiang bakmi a si. Amah cu a thianghlim bakmi a si, sual muihnak hmanh nih a tlawmte hmanh a phenhmi a si lo. *Pathian cu ceunak a si i a chung ah muihnak zeihmanh a umlo.*"(1Jn.1:5). Thianhlimnak cu Pathian kokek sinakah a tha bikmi a si. Thianhlimnak cu Pathian a si nak thengte i a thabikmi kokek sinak a si: A Lian nganmi Pathian cu; *"Ahodah nangmah ban tukin a thiangmi a um hna*?*"*(Ex. 15:11). Cu caah mah tihin Cathiang chungah kan hmuh than rih, *"Ṭhat lonak kha zoh awkah na mit cu a thiang tuk i minung nih fahnak an in tikah na zoh sawhsawh kho hna lo."* (Hab. 1:13).

Pathian thawnnak cu sermi thildang hna i an chamhbaunak aa ralkah mi an si hna, a fimnak cu hngalhthiamnak asiloah hruhnak tlamtlinlonak hmete he aa dan dih bantukin, cu bantuk cun a thianhlimnak cu ziaza rawhralnak asiloah thurhhnawmhnak vialte he aa ralchanhmi a si. Hlanlio ah Pathian nih Israel ram ah hlasak thiam a rak thim hna, "*mah hna nih cun a dawhmi a thianhlimnak thangthat hna seh*," (2Charelnak 20:21, Mirang Baibal ning in).

A biapi bikin chim duhmi cu Pathian tlinnak kong a si; "Pathian cu Lianngan Bik nak hmanh in a thiang deuh, zeidang vialte hna nak hmanh in hi ka zawn nih Amah huham le lianhnak kha a langhter deuh. Mah hi zeidang vialte nak hmanh in Amah a min kongah a biapi tukmi a si. "A thawngmi a min" asiloah "A Fimmi a min" ti in na hmuh ball ai lo, asi nain A Lian nganmi A Min, a bik in a thiangmi a min, ti in na hmuh lai. Hi hna hi tihzah upat peknak ngan bi a si," (S. Charnock).

Hi tlinnak hi, zeidang thil vialte ban tuk a si lo, vancung bawi ṭhutdan hmaiah upatnak he lawmhpi a si, sera phim pawl nih an au, *""A thiang, a thiang, a thiang, Ralkapbu Bawipa cu a thiang*!*"* (Isa. 6:3). A tlinnak kha Amah Pathian thengte nih mah ti hin a ti, " *Ka thianhlimnak in biakam nak ka tuah*," (Salm. 89:35). A thianhlimnak in Pathian nih biakam nak a tuah zeicatiah cucu zeidang vialte nakin Amah le amah a tlinnak aa langhternak a si. "*Nannih a mithiang hna, Bawipa cu thang ṭhat u; A Thiangmi Pathian nih a tuahmi kha philh hlah u law amah kha lawm u,"* (30:4) tiah cawnpiak kan si. "Mah hi cu zei zong vialte nak hmanh in a lianngan deuhmi sinak phung, tinak a si, zeidang vialte cungah cung cuangin zeidang vialte kha ceunak a pek hna. Mah sinak phung hi sinak phung vialte lakah a lianngan bik sinak phung a si." (J.Howe, 2670). "Bawipa aa dawhnak," (27:4)nak ah kan hmuh, mah hi midang cungah si hngin loin "A thiangmi i aa dawhnak a si." (110:3).

"Zeidang a tlingmi kokek a sinak phung vialte nak hmanh in mah ti a biakpi tukmi a si, sunparnak vialte cu mah cungah hin aa hngat dih. Mah hi Pathian kokek a sinak phung sunparnak a si, Pathian sinak sunpar nak a si bantukin, Pathian sinak chung i tlamtlinnak vialte sun parnak zong a si. Mah ah hin a thilti khawhnak vialte cu a thawnnak ah a um i, a dawhnak vialte cu a thianhlimnak ah khan an um dih hna. A lianngan bikmi a si lo ahcun a thawng bikmi zong a si kho lai lo, cu

bantuk in a thiang bikmi a si lo ah cun sunparnak zong a ngei lai lo. Hi vialte hna hi Amah ah an tlin dih ah cun thildang vialte hna cu an sung dih lai, Hihi a tlin ahcun, a dang vialte nih an upatnak an sung lai: cu tik ah ni nih a ceunak a sungh tikah, a lumnak, a thazaang, a chuahtertu le a rangtertu ziaza kha a sung lai. Dinfelnak duhnak cu a vel thawng in hrintharnak a cotingmi Khrihfa zum hna nih an duh bikmi a si bantuk in thianhlim nak he sunparnak hi Pathian kokek a sinak phung i a sunparnak a si. A biaceihnak cu a thiangmi biaceihnak a si, a fimnak cu a thiang mi fimnak a si, A ṭhawn nak le a thiangmi a thazang in ral kha a tei hna. (Salm. 98:1); A biatak asiloah a biakamnak cu a thiangmi biakamnak a si (Salm 105:42). A min sullam ah cun a sining vialte he pehtlai in a langhtermi, a min thiang a si (Salm 103:1) (S. Charnock).

Pathian Thianhlimnak Langhternak

Pathian thianhlimnak cu **Amah tuahmi a rian ah a langhter.** *"Bawipa cu thil a tuahnak paoh ah hin ding tein a tuahmi a si, rian a ṭuannak paoh ah hin zaangfahnak a ngeimi a si."* (Salm. 145:17). A tha bikmi thil hna dah ti lo Amah sinin thildang an chuak lo. Thianhlimnak cu a tuah sernak vialte uktu a si. A hramthawknak ah a sermi thil vialte hna kongah *"a tha kho tuk"* (Gen. 1:31) tiah a ti, an chungah a tling lomi le a thiang lomi thil pakhatkhat um sehlaw a tuah kho hnga lo. Pathian nih minung cu :tliangtlai te in a ser" (Phungchimtu. 7:29), Amah sertu Amah muisam kengin a ser. Vancung in a rak tlami vanmi hna zong kha thiang te in a sermi hna an si, "hi vial hi nan nawl ngeihmi a si lai," (Jude 6). tiah Pathian nih a timi hna zong kha kan theih. Satan kongah mah ti hin kan hmuh fawn. "*Na chuah ri in na ṭhat lonak a langh ni tiang, Nang cu thil na tuahmi paoh ah soisel awk zeihmanh na um lo*." (Ezek. 28:15).

Pathian a thianhlim nak cu **a nawlbia ah a lang fawn.** Cu nawlbia nih sualnak remhchunhnak vialte kha a kham dih hna; an sinning taktak ah a chiah hna, thinlung nih a ruahnak le takpum nih thurhhnawmh nak si hna seh, a thlithup te in duhnak a ngeihmi hna le a tuahsernak tiangin. Cu caah mah ti hin kan hmuh. "*Cucaah Nawlbia cu a thiang i tuah awk timi cu a thiang ahmaan i a ṭha ko,"* (Rom. 7:12). Cu lawng hmanh siloin, "*Bawipa phunglam cu ahmaanmi an si, cu phunglam a zulmi cu an lung aa lawm. A nawlbia cu dinnak leiah a tlingmi an si i hngalhthiamnak lungthin pe khotu an si, Bawipa biak cu a ṭha, cu biaknak cu zungzal in a hmun lai. Bawipa bia khiahnak cu an ding, zungzal in ahmaanmi an si*." (Salm 19:8-9).

Pathian a thianhlim nak cu **vailamtahnak ah a lang fawn.** Khuarua hhar ngai le a sunglawi bikmi cu remdaihnak nih cun Pathian a dong lomi thianhlimnak le sualnak huatnak kha a langhter. A Fapa cungah sualphawt a si tikah a donghnak tiang dantat awkah Pathian caah sualnak cu zeitluk in dah huat awktlak a si nak kha a langhter.

Biaceihnak hrai khuhnak vialte a dihlak siloin, thlet a si cangmi, asiloah vawlei minung tha lo vialte hna cungah toih a si lai, misual mi hna chiaṭha thleidannak lung thin meiphu zong a si lo, cun ralchanhtu khuachia hna cungah thlen khawh lomi dantatnak an pekmi zong nih, chiat serhmi thilnung hna an hrum-ainak nih, Pathian thinhunnak nih a Fapa cungah a thlah bantukin Pathian nih sualnak a huatnak kha a langhter. A thih lai ah a hrum a ai lio ah kan Khamhtu hmai a thurhnawm bik lio caan a rak si i, mah nak khan Pathian thianhlimnak cu aa dawh deuh in a dawh deuh hlei bal ti lailo. Mah cu Amah hrimhrim nih Salm 22 ah Pathian nih a mithmai panh in a mer tikah a cohlan...cu nih cun Amah sinin cu ṭih a nungmi aunak kha a langhter. "Ka Pathian, ka Pathian, zeicahdah na ka hlawt? (Salm 22:1)" (S. Charnock).

Pathian a thian hlimnak nih ***sualnak kha a huat.*** A nawlbia he aa pehtlaimi thil vialte hna cu an dihlak in a dawt dih ko hna, asinain mah he aa ralkahmi thil vialte hna a fih dih ko hna. Amah a bia chungah mah ti hin fiangte in kan hmuh. "*Zeicahtiah mi lungthin ṭhalo cu Bawipa caah fihnung an si,……"* (Phungthluk 3:32) Mah lawng hmanh a si rih lo, "*Mi thalo mi hna lungthin khuaruahnak cu Bawipa caah fihnung a si,*" (Phungthluk 15:26), tiah kan hmuh than rih. Cucaah sualnak cu dantatnak a zulh colh hrimhrim ko lai. Sualnak hi Amah nih a huat lawnghmanh si loin dantatnak loin sualnak a chia hrimhrim lo. Pathian nih mi sualmi hna cu a ngaithiam lengmang ko hna nain sualnak cu a ngaithiam bal lo; sualnak kha dantat a si hmasa hnu lawngah mi sualmi hna an sualnak cu ngaih thiam an si. zeicatiah "*sualnak hi thisen luanh lawnglawng in ngaih thiam a si*" (Hebru 9:22). Cu caah mah ti hin a kan chimh than rih, *Bawipa cu a nah a chuakmi Pathian a si, phuhlam a duhmi Pathian a si; Bawipa nih cun phu a hlam hna I khulrang in a thin a hung.* (Nah. 1:2). Sualnak pakhat ruangah Pathian nih kan nu le kan pa hmasa hna cu Eden dumin a dawi hna. Sualnak pakhat ruangah Moses cu Kanaan ram in chuah a si, Elisha sal cu thinghmui zawtnak nih a tlunh, Ananias le Safira cu ram ah um lo dingin an kham hna.

Misual Mi Hna Hmuhning in Pathian Thianhlimnak

Hi ka ah hin Cathiang Pathian thaw chuah hnawhmi a si nak kan hmuh. Hrintharnak a ngei lomi hna nih cun Pathian thianhlimnak kha an zum kho tak tak lo. An ruahnak ah cun Pathian kokek sinak phung hi kap khat lei lawng a si. A zangfahnak nih hin zeizong vialte hi a huap dih ko tiah an zumh. "*Hi vialte hi nan tuah i kei mah nih cun zeihmanh ka chim lo, cucaah nanmah bantuk ah nan ka ruah*," (Salm 50:21) Pathian nih ral a pek hna. Pathian kha an mah ruahnak tha lo a ngeimi bantuk ah an ruah. Cu caah hruhnak lam ah khan an liam chin leng mang nak a si.

Cu bantuk thian hlimnak nih cun Ca-thiang chung i Pathian sining le sinak ah chiahmi a si. cu nih cun minung nak hmanh in a lianhngan deuhnak kha a langhter. Hi hna an ruahnak ah cun hlan chan lio pi i Pathian le atu chan a dikmi Pathian i kokek a si nak hna hi an danter, an i lo lo. A thianhlimnak hi holh in chim khawh a si lo, sualnak phun vialte hna kha a huatu a si, sualnak ah a tlu cangmi Adam tefa hna nih an tlinh kho hrimhrim lo. A ngaingai ti ahcun, minung lung thin cu tihnungmi le rawhral a sinak kha Pathian hmai i chiah dah lo ah cun zeihmanh nih a si nak taktak kha a langhter kho lo, a thinlung chungah nung mi Pathian a dongh a hngal lomi thianhlimnak he ral an si. Sualnak kong he pehtlai in a hngalh khawhmi cu vawlei nih "mi thah, lainawn" lawng khi a si ko. Zeidang sualnak hna kha cu "tuah sualmi" asiloah "palh sualmi" tiah an ti ko hna. Sual nak nih a khuh tuk ko hna zongah cherhchanh nak le nang ngeihnak lawngte an pek ko hna.

Khrihfa zumtu ka si aa timi hna nih an tlaihchanmi pathian cu nun hlun nih aa nuamhpi tukmi a si hna, mah hruh nak khan amah hrim hrim hmanh nih chuah nak a ngei lo, asi nain mino hna hruhngatnak cu ngaihchia le mithli tla a si ko. Sihmanhseh law Cathiang nih mah ti hin a ti, *"Miporhlaw cu na ing kho hna lo i miṭhalo cu na huat hna*," (Salm 5:5). Cun mah ti hin kan hmuh than rih "*miṭhalo kha sual a phawt zung zal hna*," (7:11) Asinain minung mi hna nih cu mah Pathian biak hi an duh lo. Sualnak a huat nak kha zumh awktlak te in an mithmuh ah a van langhter tikah an hacang an i rial. Sualnak he a khatmi minung hi A Thiang bikmi Pathian nak in a tuah khawh deuh lai, amah tlaknak ding zungzal mit Mei Tidil chungah tlak dah ti lo, zeihmanh a tuah khawhmi a um lo.

Pathian cu a thiangmi a si caah sermi thil hna nih Amah cohlan khawh kha cu a si kho bak lomi khi a si. A dong kho lomi thianhlimnak thin lung tong kho dingin a tlu cangmi sermi thil hna nih an tuah khawh mi a um lo. Muihnak cu ceunak lakah a um kho hnga maw? A thiangmi Puan nih a thurhnawm tukmi *puan chia* ah lawmhnak a ngei kho lai maw? (Isaia 64:6). Misual mi hna a tha bikmi an tuah khawhmi cu thurhnawmhnak a si ko. A tha lomi thing kung nih thei tha a tlai kho lo. Pathian nih amah le amah hmanh kha aa hlawt phah lai, a tlingmi Pathian a si nak kha a thangchiat lai, a si lomi kha a dingmi le a thiangmi ah amah te in aa ruah ah cun, Pathian he aa ralkah mi thil pakhat hmanh a um hnga lo.

Pathian nih amah le amah aa hlawt lai, a tlinnak kha a thangchiat lai, amah tein a si lomi kha a dingmi le a thiang mi ah a ruah ahcun; cun Pathian sining he aa ralchanhmi thil pakhat hmanh a um lo.

Minung cu tlanh an si. A sungloi bikmi a min cu thangthat si ko she, cu cu a thianhlim nak nih a kan halmi a si, Amah vel thawngin Khrih Jesuh kan Bawipa a kan pek. Misual vialte hna nih cun an him nak ding caah Amah cu an panh tikah "*a dawt tukmi a fapa in cohlan an rak si*." (Efesa 1:6) Hallelujah!

Minung Nih Pathian cu an fuhpanh

Pathian cu a thiangmi a si caah tihzah upat awktlak a si ruangah Amah cu kan fuhpanh ngamnak a si. "*Nangmah cu pathian hna nih an khuakhannak bu chungah khan an in upat i na kiang i a ummi vialte nih khan an in ṭih dih."* (Salm 89:7). Cun "*Bawipa kan Pathian cu thangṭhat u; a bawiṭhut dan hmaiah khan amah cu bia u, amah cu Mi Thiang a si*."(99: 5). "Amah ke hramah cun tangdornak fakpi he a niam khawh chung niam in Amah hmai ah cun an bawk lai. Moses nih a kang lio cuahmah mi burbuk kha a va fuh tikah, Pathian nih mah ti hin a ti, " *Ra naih deuh ti hlah. Na kedan kha i phoih*," (Exodus 3:5) tiah a ti. Amah cu *therphannak he* a rian tuanpiak ding a si (Salm 2:11). Israel miphun kong ah cun mah ti hin a ti, "*Ka pawng i a ummi hna lakah thianghlim in kaa langhter lai i mi vialte hmaiah thangṭhat ka si lai,'*(Lev. 10:3) tiah a ti. Hmurka in chim khawh lomi a thianhlimnak kha kan thinlung nih a tihzah ah cun Amah kan fuhpanh tikah cohlan chinchin kan si lai.

Pathian cu a thiangmi a si caah kan nih zong Amah bantuk in a thiangmi kan si ve awk a si. "Keimah thianhlim bantuk in nan nih zong nan thianhlim ve awk a si," (1Pet.1:16), tiah nawl a kan pek. Amah bantuk in zeizong vialte a tuah kho mi asiloah zeizong vialte a hngal tu si hna seh ti a kan duh piakmi a

si lo, amah a thian bantuk in thiang ve hna seh ti a kan duh, *kan ziaza vialte le kan biachim holhrel vialte ah* (1:15).

"Hihi Pathian upat peknak lam nganbik a si. A thurhnawmmi thlarau he Pathian kha sunpar nak pek kan duhmi a si lo, asiloah Amah bantuk nunnak in Amah caah kan nun tikah a sangmi upatnak, asiloah bia chim thiamnak, asiloah Amah caah a sunglawi tukmi riantuannak in Pathian kha kan thang that." (S. Charnock).

Pathian lawng bak hi thianhlimnak ding caah a Hrampi le Cerhti a si ko, thianhlimnak kha Amah sin in biatak chuah in kawl hna u si; ni fatin kan thlacamnak, "*Daihnak a kan petu Pathian nih cun amah ta ah in ser hna seh law nan sining piin, nan thlarau he nan nunnak he nan pum he, kan Bawipa Jesuh rat ni ah cun, palhnak um loin, in chia hna seh*." (1 Thes. 5:23), mah hi si ko seh.

Nun Thianhlimnak Ngeih Awkah Zuamnak
(Pursuing Holiness)

By Rich Carmicheal

Atu tan A Rat Than nak Thawngtha nih a biapi bikah in aa tinhmi hi thianhlimnak kong a si. Thianhlimnak hi zeitluk in dah Bawipa caah a biapit timi hi Baibal cang tampi nih an kan chimh.

*"...Nannih an kotu hna Pathian cu a thian bantukin nannih zong thiang ve u. 16Cathiang nih, "Keimah ka thian caah nannih zong nan thian ve awk a si,"" (*1 Pet. 1:15-16);

"……nunnak thiang in nun i zuam u, zeicah tiah nunnak thiang ngeih loin ahohmanh nih Pathian cu an hmu kho lai lo" (Heb. 12:14);

"Kan Bawipa Jesuh Khrih i a Pa le a Pathian cu lawm ko u sih. Zeicahtiah Khrih he kan i pehtlaihnak thawngin kannih cu vancung ram ah hin thlarau laksawng phun kip kha a kan pek. Vawlei a ser hlan in Pathian nih kannih cu Khrih chung i amah ta si dingin a kan thim cang, cucaah a hmaiah a thiangmi le soi awk um lomi kan si awk a si" (Efesa 1:3-4);

"Vale hna, Khrih nih khrihfabu cu a dawt i a nunnak a pek bantukin, nannih zong nih nan nupile kha nan dawt hna awk a si. Khrihfabu cu ti in thiang tein a ṭawl hnuah Pathian sinah a bia in a pek. Cu ti a tuah cu khrihfabu kha i dawhte le thiangte le soi awk zeihmanh um lo le dawh lonak le sawng kornak zeihmanh um lo le tlin lonak dang zeihmanh um loin amah sin lila ah khan pek a duh caah a si" (Efesa 5:25-27);

"Bawipa nih pakhat le pakhat nan i dawtnak le mi vialte nan dawtnak hna kha ṭhanter seh law kanmah nih kan in dawtnak hna tlukin ngan ter seh. Cuticun nan lung kha in ṭhawnter hna seh law kan Bawipa Jesuh cu a mi vialte hna he a rat tikah Bawipa kan Pathian hmaiah mitling le mithiang nan si lai." (1 Thes. 3:12-13);

"Ka dawtmi ka hawile hna, hi biakam nak vialte hi kanmah pei pek kan si cu. Cucaah pum siseh, thlarau siseh, a thurhnawmhtertu paohpaoh kha i thianh u sih law Pathian ṭih bu tein um u sih." (2 Kor. 7:1).

Nun thianhlimnak cu Kan Pathian sinah zeitluk in dah a biapit timi a fiangtuk mi a si i, cu mah bantuk in nun thianhlimnak ngeih awkah a kan fialmi a si. Mah ruangah Khrih nih kan caah a nunnak a peknak a ruang le a chan a si nak a si. Caah kan nih zong nih nun thian hlimnak ngeih awkah kan i zuam awk a si, zeicatiah nun thianhlim nak ngeih loin mi zeihmanh nih Bawipa kha an hmu kho lai lo.

Nun Thianhlimnak Muisam

Hi capar ah hin nun thianhlimnak muisam phun tampi in kan van langhter i, hi vialte hna nih a kan cawnpiakmi cu Bawipa le Amah tinh piakmi bakah a thiangmi pumpeknak le Amah sinak phung he kan khah ve khawhnak hnga pumpeknak kong a si. Kan nih nih cun, "*Cucaah nan rak nun tawnning in an nuntertu hna nan mihring hlun kha hlaw u, cu mihring hlun cu pumsa duhnak hlenhmang nih a hrawh lengmang tawnmi kha a si. Nan lungthin le nan ruahnak ah ser tharmi nan si awk a si. Pathian he aa lo in sermi nan mihring thar kha i hruk u law cucu a dingmi le a thiangmi nunning i a langmi nunnak taktak kha a si*." (Efesa. 4:22-24). "A thiangmi pa nih mitin hmuh khawhmi sualnak vialte hna kha hrial a hrial hna lai, mit in hmuh khawhmi nawlbia vialte hna zulh khawhnak a zuam lai. A thinlung te in Pathian ah tangdor khawhnak aa zuam lai, Amah duhnak tuah kha a thinlung te in a duh bikmi an si lai, vawlei taksa duhnak diriamhter nakin Pathian lungton kha aa zuam deuh lai, Amah duhnak tuah kha a duh bikmi an si lai," tiah J.C Ryle nih a ti.

Nun Thianhlim nak Lam, timi cauk Samuel L. Brengle (1860-1936), timi cauk a tialmi ah "A thiangmi pa cu Pathian bantuk a si. Dongh hngal lo Pathian bantuk a si, tinak a si lo. Zeizong vialte a hngal dih lo; Pathian bantuk in zei zong vialte a tuah khomi le fimnak a ngeimi a si lo. A si nain a sinak phungah Pathian bantuk a si. Amah cu a tha, a thiang, dawtnak a ngei i, Pathian bantuk in a ding fawn. Nun thian hlim nak cu Pathian sinak phung he aa pehtlaimi a si. Jesus ah a langh bantuk in Pathian ban tuk a si," tiah a ti.

Brengle zong nih nun thianhlimnak kong he pehtlai in mah ti hin a tial ve, Jesuh bantuk in kan nih zong vawlei ah hin kan nun ve awk a si, a si khawh chungin thiltha hna hi kan tuah awk a si, vawlei pehtlaih nak kan ngeih awk a si lo (Jn.17:16-18). Amah bantuk in a thiangmi thinlung put le ziaza kan ngeih awk a si (1 John 3:3). Pathian kan dawt nak ah Amah bantuk kan si awk a si, mi vialte cungah kan ral hna tiang hmanh in, Bawipa ah kan unau le kan far le hna cungah (Jn. 13: 34). Pathian kha kan chungah a umnak thawng in Jesuh bantuk kan si awk a si(14:11, 20). Cun Brengle nih a tawinak in a van tial thanmi cu; vawlei he pehtlaihnak ngei lo tein thianhlimnak ah, dawt nak ah, Thlarau in khah nak ah Jesuh bantuk kan si awk a si."

Nun Thianhlimnak a Hrampi le Certhti

Hi vialte dawt nak, nunnak le tlamtlin nak hna hi intuar khawh nak lawngin a si khomi a si, thawnnak le Pathian vel nih kan nunnak ah le kan mah hmang in rian a tuan lawgah a si khomi a si. Arthur W. Pink nih mah ti hin a kan hngalh ter ve. Pathian lawng bak hi nun thianhlimnak caah a Hrampi le Certi a si," tiah a ti. Cun Ryle nih, "Nun thianhlimnak cu Khrih sinin a rami a si. Amah he a thami pehtlaihnak ngeihnak thawngin a si. A dikmi le a nungmi mitsur ruangah pehtlaihnak thawngin theitlai a si," tiah a ti ve.

Mah bantuk in kan thlacamnak zong a si ve awk a si, Amah Bawipa thengte nih kan nunnak a van khahter i, kan nunnak ah rian a van tuan i, Amah thianhlim nak kan i hrawm ve khawh nak hnga (Heb. 12:10). Amah cu, "*kan caah dinfelnak le thian hlim nak le tlanhnak"* (1 Kor. 1:30), a si, amah thisen thawngin sualnak in kan thianhlim khawh nak hnga Amah cu kan zoh awk a si (Hebru 13:12; 1 John 1:7), cun a kan thianter tu le a kan thianhhlimhtu Amah Bia kha kan i tlaih awk a si (John 17:17; Efesa 5:26).

Bawipa le nun thian hlimnak ngeih khawh nak kan i zuam bantuk in Amah sunparnak caah kan nun khawh ngak hnga kan nunnak thianhlimter kha a kan duh piakmi a si, (1 Thes. 5:23; 1 Pet. 2:9).

Nun Thianhliamnak Ziaza

(Characteristics Of A Holy Life)

By J. C. Ryle (1816 – 1900)

"...zeicahtiah nunnak thiang ngeih loin ahohmanh nih Pathian cu an hmu kho lai lo." (Heb. 12:14).

Nun thianhlim nak hi fiang deuh in kan mitthlam in kan suai khawhnak hnga Baibal ning te in nun thian hlimnak kong hman thlak bantuk in ka van in suai piak hna lai.

Cathiang chung ah kan hmuh bantuk in nun thianhlimnak timi cu Pathian he thinlung ruahnak pakhat bak ngeih khi a si. Pathian biaceihnak kha hnatlak pi nak a si, a huatmi kha hei huat ve, Amah nih a dawtmi kha hei dawt ve, vawlei cung thil kong lam vialte hi Amah bia tahfung in hei tah a si.

Pathian kha a dihlak in hnatlakpi nak a ngeimi cu – a thianghlim bikmi a si.

Mi thianghlim nih cun hngalh fian bak ko mi sualnak hna kha hrial khawhnak a zuam lai i, hngalh khawh komi nawlbia hna kha zulh khawhnak aa zuam lai. Tangdornak thinlung put he Pathian hmai ah kun khawhnak aa zuam lai, Amah duhnak tuah kha a thinlung dihlak in a duh lai, vawlei lung thlinter lo nak in Amah lungtlinter lo kha a tih deuh lai, Amah lam vialte kha aa thim deuh lai.

Paul ruahnak bantuk in amah zong nih a ruah ve lai i, "Ka chung lei mi cu Pathian phung ah khan aa lawm," (Rom 7:22), timi ah a nih zong a si ve lai. Cun David bantuk zong in, "*Cu caah cun na cawnpiak nak kha ka zulh hna i lam hmaanlo vialte kha*

ka huat hna." (Salm 119:128),

Nunthianhlimna k a duhmi nih cun Jesuh bantuk si khawhnak kha a zuam peng lai. Amah bochan bute in zumhnak lawng bak in nung loin Amah sinin daihnak le thazang kha ni fatin ai lak pin ah Amah thin lung put bantuk ngeih awkah a zuam fawn lai, Amah muisam ken khawhnak ding caah a zuam fawn lai (Rom 8:29). Khrih nih kan sualnak a kan ngaih thiam bantuk in midang kha va intuar khawh le ngaihthiam khawh kha aa tinhmi a si lai, Khrih nih amah duhnak tlinter aa tinh lo bantuk in mahzawng lawng ruah nak zong ngeih a duh fawn lai lo, Khrih nih a kan dawt bantuk in tangdornak khawhnak, Khrih nih tihzah upat nak kawl loin a si khawh nak chung in mitangah aa dor bantuk in a nih zong mi tangdor khawh nak a zuam ve lai.

Khrih cu biatak kha zumh awktlak te in a phuang pengmi a si nak kha a hngalh peng lai, Amah duhnak tuah awk ah a rami si loin Amah caah ti rawl a thaw bikmi cu a Pa duhnak tuahnak kha a si; midang caah rian a tuan khawhnak hnga amah le amah kha aa hlaw peng, mi nih ningcang loin sual an phawt zongah lungnem le thinfual in a um peng, siangpahrang hna nakin mi sifak hna kong kha a ruat deuh, mi sualmi hna cungah zaangfahnak le dawtnak in a khat i, sualnak kong ah cun a ral a that pinah a lung a thum duh lo, caan tha a hmuh ko zongah minung mi hna thangthatnak kha a kawlmi a si lo thatnak kha a tuah peng ko; vawlei taksa duhnak he a khatmi hna kha a hrial peng hna, ngol loin thla a cam peng, Pathian duhnak le a riantuannak dawntu dingah a chung khat hmanh kha a onh hna lo.

Nun thianhlim nak a kawlmi nih cun mah vialte hna hi a hngalh peng hna lai. Hi vialte hna hin a nun caan ziaza kha remh khawhnak aa zuam lai. John nih a chimmi bia kha zulh khawhnak ding caah a thinlung a pek lai. *"Pathian chungah kan um, a timi paoh nih cun Jesuh Khrih bantukin kan um awk a si."* (1John 2:6); cun Peter nih a chimmi, "*Cu bantuk mi si awkah cun Pathian nih an kawh hna cu a si; zeicahtiah Khrih hrimhrim nih nan caah khan a in cang i ka keneh ka zul hna seh tiah i zohchun awk an chiahpiak cang hna.*" (1 Pet. 2:21) hi biapi tukah a chiah ko lai. Khrih kha an khamhnak ding ca lawngah si loin an i zoh chunh awkah "a zeizong vialte" a chiami hna cu lunglawmmi an si. A caan hna kha hman dan a thiam hna i, cun sual palhnak hna zong in kilven an si i, "Jesuh hi keimah hmun ah khin hei um sehlaw, zeitin dah a chim lai," tiah mi nih an mah le an mah biahalnak an tuah tawn.

Nun thianhlim nak kha a kawlmi nih cun nunnemnak, lung sau nak, mi cungah zang fahnak, hna kha ngeih awkah aa zuam pinah a lei zong kha uk khawh nak aa zuam lai. Intuar khawhnak kha a si khawh cungin aa zuam lai, a covo a simi kong zong a chim lai lo, intuar khawhnak kha aa zuam peng ko lai. Mah kong he pehtlai in Shimei nih David kha chiat a serh tikah David ziaza kha zohchunh awk a tha tukmi kan hmuh (2Sam.16:10), cun Moses kha a u le Aaron le Miriam nih an rak doh lio ah Moses zong kha zohchunh awk tha kan ngeihmi a si (Numbar 12:3).

Mi thiang nih cun mah le mah i uk khawhnak le mah le mah i hlawtnak kha a zulh lai. A pum duhnak hna kha thah awkah aa zuam lai, a duhnak kha uk awkah, a taksa duh nak le hiarhnak hna kha vailam ah khenh chih awkah,– zeitik caan hmanh ah ziza lei ah i thlahphoih lo ding in aa zuam lai.

Nun thianhlim nak kha a kawlmi nih cun thintawinak hna kha hrial khawhnak aa zuam pinah mah le mah aa hlawmi a si fawn lai. A pum duhnak hna kha thah awkah rian a tuan lai, a taksa duhnak le hiarnak hna he a taksa kha vailam ah khenh chih awkah, a duhnak hna kha uk awkah, a taksa duhnak hna kha uk awkah aa zuam peng lai, kaa thlahphoih sual lai, timi zong kha phang peng lai.

Bawipa Jesuh nih Lamkaltu hna sinah a chimmi hi van zoh hmanh. ""*I ralring tuah u. Zudin sa-einak le khuasak tintuk harnak lawng kha ruat hlah u, cu ti nan si ahcun cu Ni nih cun ruah lopi ah rap bantukin an foih sual hna lai."* (Luke 21:34); cun Lamkaltu Paul zong nih mah ti hin a ti ve. "*Zuamnak hmun ah rak i zuam u tiah midang kha sawm lengmang ṭung in a sawmtu kei mah kha hlawtmi si sual lai ing ti phang in ka pum cu ka hrem i fek tein ka uk.*" (1 Kor. 9:27).

Nun thianhlim nak kha a duhmi nih cun u le nau karlak ah a ummi dawtnak le zaangfahnak kha ngeih peng awkah aa zuam lai. Mi nih ka cungah tuah hna seh ti na duh bantuk in midang cung zongah va tuah ve timi "sui ziaza" kha tlinh khawhnak aa zuam peng tawn. Midang nih mah ti hin ka chawnbia hna seh ti a duh bantuk in midang kha a chonhbiak hna. A u le a nau hna kha a tlaihchan hna, an takpum, an thilri hna le an ziaza hna, an nunnak hna zong kha a dawt hna. "*A minung hawi a dawmi paoh nih cun Nawlbia kha a zulh a si*

ko."(Rom 13:8), tian Paul nih a ti. Lihchim kha a huat l;ai, mi thang chiat, mi kong ceih, mi congoih hna le dinfel lonak hna a dik lomi hna kha a huat hna lai. A biaknak kha a lenglei zohdawhnak in a thuam lai, a pongkam mi hna caah a dawhmi le duh nungmi a si ter hna lai.

Khrihfa tiah aa timi tampi ziaza he tahchunh tikah, Korin cakuat pa khatnak Dal hleithum nak le Tlang Cung Cawnpiaknak hna hi kan tlamtlin lonak a kan langhter tu an si.

Mi thiang nih cun midang cungah zaang fahnak le zaangfahnak lungthin a zulh lai. Zei rian hmanh tuan loin chun ni tlak hna a um ko lai lo. Mi cungah sual nak hei tuah lo sawh sawh in a lung a tling lai lo, thiltha pakhat khat tuah khawhnak a zuam lai. Amah chan le a khup thirual hawi hna caah hman awktlak si khawh nak aa zuam lai, a pawngkam a ummi hna caah thlarau lei an herhmi kha a si khawh nan chungin bomh khawhnak aa zuam lai. Dorcas nih cun, "*ṭhat nak tuah le sifak bawmh ah khan a caan vialte cu a hman dih tawn*." (Lamkaltu 9:36) aa duhmi le aa tinhmi kha a chim lawng chim loin a tuah in a tuah tawn. Mah bantuk tuk minung cu Paul nih, "*Nanmah bawmhnak dingah hin ka ngeihmi vialte le ka pum zong hi hman dih ka duh ko. Cu tlukin kan dawt hring hran hna caah cun, daw lo deuh in nan ka um awk a si maw?* (2Korin 12:15)

Mithiang nih cun thinlung thiannak kha a zulh ko lai. Ziaza rawhralnak vialte le thlarau thurhnawmhnak vialte kha a tih hna lai i cu chungah a luhter khomi thil vialte kha hrial aa zuam lai. Amah lungthin cu tinder ban tuk a si ti a hngalh – cun tukforhnak meitil kha fakpi in a hrial hna. David a tluk khawh tikah aho nih dah anmah thazaang kong an chim ngam lai?

Nun thianhlimnak a duhmi nih Pathian tih kha a zungzal in a duh lai. Asinain sal nih an ngeihmi tihnak bantuk khi ka chim duhmi a si lo. Dantat a tih caah rian a tuanmi le mi nih an hmuh lo ahcun rian a tuan lomi a si. Ka chim duhmi cu ngakchia pakhat ṭihnak kha a si deuh, a pa nih a dawt caah a pa hmaiah a um zungzal bantukin nun le cawlcangh a duhmi a si.

Mah hi Nehemiah nih zeitluk in dah a thami zohchunh awk dah a si. Jerusalem ah uktu a hung si tikah Judah mi nih an bawmh khawh i a pawcawmnak nak ding caah an sin in tangka a hal khawh hna. Hlanlio uktu hna nih cun mah bantuk in an rak tuah tawn. Amah bantuk in a tuah zongah mi zeihmanh nih soisel khawh a si lo. Mah ti hin a ti, "*Keimah hlan i a rak ummi uktu bawi hna nih cun mi zapi cungah khan thilrit an chuan i annih sin cun ngun shekel sawm li hleiah rawl le mitsur hang kha an lak hna. An sinum hna hmanh nih mi zapi cu an lalhnawh hna. Sihmanhsehlaw kei nih cun Pathian ka ṭih caah cu bantuk cun ka tuah lo*." (Neh. 5:15).

Nun thianhlimnak a ngeimi nih cun tang dornak nun he a khat lai. A thinlung takte in tang dornak kha a duh bikmi a si lai, midang kha a tihzah a upat hna lai, midang kha amah nak sang deuh in a chiah hna lai. Amah nunnak kha vawlei minung hna hawi dang nak tha lo deuh in ai hmuh lai.

Abraham nih, "*Kei cu leidip le vutcam si ko hmanh ning law*," (Gen.18:27) tiah a timi a sullam kha a hngalh lai.

Jacob nih, "*Na sal ka cung i na zaangfahnak le zumhawktlak na sinak na langhtermi hi a hmu dingah aa tlakmi ka si lo.*"(Gen.32:10) tiah a timi thinlungput kha a hngalh thiam lai.

"*Zei rel awktlak a si lomi kei nih hin*,"(Job 40:4), tiah Job nih a timi kha a hngalh ve.

Paul zong nih a chimmi "*Keimah cu an lakah a sual bik ka si ko,"* (1Tim. 1:15), a chimmi ruahnak hi a hngalh fian fawn.

John Bradford cu Khrih caah thihnak tiang zumhtlak in a nunnak a pemi a si, a hawi le sin i cakuat a tial tikah a donghnak bikah, "A sual tuk hringhranmi mi sualpa, John Bradforh" tiah a ti.

Pathian a tih taktakmi William Grimshaw nih a thih lai te ah ihkhun cungah a chimmi cu, "Santlai lo salpa a kal cang lai," tiah a ti.

Mi thiang nih cun pumpaw cawmnak rian le mah he aa pehtlaimi vialte ah zumhtlak sinak kha a zulh lai. An mah hmanh nih an nunnak caah tuaktannak a ngeih lomi hna caah hmanhah zawnruahnak a ngei, amah pumpak nunnak kong tu cu a sawhsawh te in nun khawhnak aa zuam ko lai. Lamkaltu Paul nih a chimmi bia hi philh hrimhrim ding a si lo. An thlarau caah tuaktannak zeihmanh a nei lomi midang hna bantuk in amah hmunhma kha tlingter lawng si loin a tha deuhmi zong aa zuam lai, zeicahtiah anmah nakin a sang deuhmi tinhmi le bawmhnak tam deuh a ngei. "*Zei thil nan tuah paoh ah, minung caah si loin Bawipa caah ka ṭuan ti lungput ngei in, nan lungthin dihlak in ṭuan u*." (Kolosa 3:23), *Fak piin rian ṭuan u, nan thathu hlah u. Bawipa*

cu nan lungthin taktak tein a rian ṭuan u." (Rom 12:11)

Mithiang hna nih cun zeizong vialte tha tein tuah kha an i tinh awk a si, cun an bawmh khawh ahcun thil ttha lo tuahnak kha anmah le anmah an i onh awk a si. Daniel bantuk in, an Pathian nawlbia kong dah ti lo ahcun, anmah le anmah dohnak ah zeihmanh "a ruang" pek an i zuam awk a si lo (Dan. 6:5). Nupi tha, pa sal tha si khawhnak an i zuam lai, fale caah nu le pa tha si khawhnak zong an i zuam lai, saya tha le sal tha si khawhnak zong an i zuam lai, inn pa tha si khawhnak, hawikawm tha si khawhnak an i zuam pin ah mi hmai ah zohdawh in nun khawh nak an i zuam fawn lai, an mah lawng an um le zapi lak an um zongah an zia ai thleng lai lo, chawva kawlnak zong mitha an si lai.

(Matt. 5:47). Theitlai a ngeih lo ahcun nun thianhlimnak tha a ngei lo ti nak a si hnga. Bawipa Jesuh nih a mi a fale hna sinah mah ti hin biahalnak a tuah hna. Mah ti hin a ti, "*zeital a hlei in nan tuahmi a um maw?* (Matt.5:47)

A donghnak bikah asinain a biapi lomi cu a si lo, nun thianhlimnak a kawlmi nih thlarau lei thinlung put ngeih kha a duh bikmi a si ko lai. Cunglei thil cungah a lungthin chiah aa zuam lai i vawlei cung thil hna kha cu fek te in ai tlaih hna lai lo. A nunnak caah a rian hna kha cu a daithlanh hna lai lo asinain zungzal in a hmunmi thil tu ah khan a thinlung le a ruahnak dihlak hna kha chiah khawhnak aa zuam deuh lai. Vancung ah chawva a ngeimi bantukin nun ding le a inn ah a tlung dingmi khualtlawngmi bantukin ah hin a thudir lai.

Thlacamnak in siseh, Baibal relnak in siseh Pathian he hawikawmh nak timi cu a mi a fale he hawikawmhnak ngeih zong a si. Mah hi nun thianhlimnak a duh pengmi h na nih an i tinh bikmi a si. Hi bantuk thil hna hi biapi ah a chiah hna lai i Pathian mi thmai kawl kha a duh nak ngan bikah a chiah fawn lai. David bantuk in Bawipa kha a tlaih chan bikmi le a duh bikmi a si lai. *"Nang mah kha kan tlaihchan i na kut nih him tein an ka umter".* (Salm 63:8). *"Nangmah lawng lawng hi kan duhmi na si ko!"* (119:57).

...Ka suaimi bantuk sining ziaza ngeih cu Khrihfa taktak vialte thinlung duhnak le thlacamnak a si ti kha ka zumh. Cu dirhmun cu an phanh hlanlo a si khawhnak chung in an i zuam. A tlinh cu an tlinh taktak kho lo nain an i tinh pengm. An tlinh khawhnak hnga an i zuam peng.

Cun ralthatnak le zumh ngamnak he ka chim ngam ko, thianhlimnak taktak cu a nganmi thil taktak a si. Minung chung i a ummi thil pakhatkhat cu a pawng kam ummi vialte nih an hmuh khawhmi le an theih khawhmi le an hngalh khawhmi le an chinchiah khawhmi a si.

Mah ceunak hi a um taktakmi a si ko ahcun ceunak cu a ceu ko lai. Mah hi cite a si taktak ko ahcun al hrimhrim ko lai. Mah a hrimhmui a si ahcun a hrimhmuinak cu thuh khawh a si lai lo, a rim cu a hmui ko lai.

Kan Nih Zong Sualnak Hi Doh Hna U Si
(Lest We Trifle With Sin)

By Samuel L. Brengle (1860 – 1936)

"Pathian chungah zaangfahnak dah ti lo cu zeihmanh a um lo ban tuk in a lang," tiah Pathian zaangfahnak kong phung a chimmi pa kong naite ah ka rel. A diklo in a sullam ka chim piak sual lai, ti ka phang. A sullam a diklo in leh sual a fawite, thukpi in khua a ruat lo mi hna, cun nunnak kong kha biapi ah chia loin a um menmi hna caah cun mah hi an duh zawngte a si kho men, asinain mah hi tih a nung taktakmi a si.

Thlarau tlau tlaih kan duh hna i kan nunnak kha khamh kan duh ah cun Pathian kokek mizia hi a dik loin kan lak ding a si lo, a dik ningte in kan zumh awk a si. A van thlahmi Jesuh Khrih zumh le Pathian hngalh kha zungzal nunnak a si ko (Jn. 17:3), asinain a dikmi le a thiangmi Pathian hngalh kha a si, Amah cu a dikmi a si, a dik lomi pathian nih kan ruahnak le kan duhnak kha temton hngin hlah seh.

Biaknak hruaitu cheukhat hna nih cun Pathian hi a tha lo tukmi, hruhrut nganga bantuk in a ummi bantuk ah an ruah, minung kha hramhram loin tih a nung tukmi hell ah a thlak hna, tihnung tukmi hell kongah ralthatnak an ngei, Pathian cu mi sualmi hna kha tukhrem le serhsat a duh tukmi ah an ruah, Pathian cu an cungah a thin a hung peng i an cungah a zaangfahnak ruahchan

awk a um ti lo tiang in an ruah.

Mi cheukhat nih cun Pathian kha a tha lomi Pathian a si rua tiah an ruah, misual pawl kha a herh hna lo i an zawn a ruat hna lo, a sualtuk ngamsammi le man ngei lo tukmi ah a chiah hna, tiah an ruah. Micheu khat cawnpiak tu diklo hna nih cun a zaangfahnak kong lawng kha an chim i an mah leikap in sual ngaihchihnak le dinfel nak a herhnak kong kha an chim vel lo. Pathian kongah cun biatak dah ti lo zeidang a um lo.

Sualnak ah a cilhbuah pengmi hna Pathian Amah thengte nih fakpi in a chimhhrin hna, an nun can ziaza kha a duh hrimhrim hna lo tiah an ruah. A sualpalhnak vialte hna kha an hmai ah cazin bantuk in a chiah piak hna tiah an ruah. (Salm 50:17-20), cu tikah mah ti hin a ti, *"Hi vialte hi nan tuah i keimah nih cun zei hmanh ka chim lo, cu caah nanmah bantuk ah nan ka ruah. Sihmanhsehlaw atu cu kan sik cang hna lai i thil kha fiang tein kan hngalhter cang hna lai. "Zei i a ka rel lomi hna, hihi ngai tuah u, nan ngaih lo ahcun kan hrawh hna lai i ahohmanh nih an in khamh kho hna lai lo."* (vv. 21-22).

Mah hna pa hnih karlak ah hin biatak timi cu a um. Pathian ah cun zaangfahnak cu a um ko, a si nain sinak biapi tuk mi he aa cawh, Pathian thinhunnak a um, a si nain zaang fahnak he a thinhungmi a si.

Baibal chanlio ah thla rau tampi a tlaimi hna nih atu tiangah mah hi an i tlaih peng ko. Pathian thatnak le a thinhung khomi a si nak kha tlukte in an tlaih peng ko, zeicatiah Baibal cawnpiakmi a si caah a si. Cauk relcawk lo thong tampi lakah Baibal lawnglawng hi thawnnak hmual a ngei mi a si.

Sermi Thil Hna Nih Ralrin A Kan Pek

Sermi thil hna hi cauk bantuk in Pathian thatnak le lianhngan a phuangtu an si ve. Mei hi rawlchumhnak le changreu sernak lawng si loin a kan kanghtu zong a si fawn. Cu bantuk ti zong hi kan tihal a riamhtertu le a kan hliphluahter tu lawng si loin kan i ralrin lo ahcun a kan that kho tu zong a si. Pathian nih sermi thil hna hmang in rian a tuan ti kan hngalh i kan cohlan i kan ka zulh ah cu sermi thil sining hna bantuk in hman awktlak kan si lai. A si nain Pathian kha kan daithlanh i a nawl kan ngaih lo ahcun ka caah tihnung le rawh ralnak an si lai.

Cathiang Nih Ralrin A Kan Pek

Pathian kokek mizia hi zeitluk in dah a ram timi le Amah tlam tlinnak kha hngalh na duh ahcun Baibal hi na cawn a hau i Cathiang le Cathiang kha na kep tonh a hau.

Holh in chim khawh lomi Pathian dawtnak nih misual mi hna zangfahnak in kawl awkah a hruainak kong kha Baibal nih a kan chimh; sihmanhsehlaw a dinnak nih cun misual mi hna sual ngaihchih in zumhnak an ngeih i ṭhatlonak kaltak in amah duhnak kha an zulh a herh.

Pathian zaangfahnak le biaceihnak kong Baibal nih hmun tampi ah aa tlukte in a kan cawn piak.

"Hika ah hin zeitluk in dah Pathian nih mi a zaangfah hna ti le zeitluk in dah Pathian cu ṭih a nun ti kha kan hmuh. A tlumi hna caah cun ṭih a nung ngaingai ko, sihmanhsehlaw nannih cungah cun zaangfahnak a ngei — a zaangfahnak chung i nan um paoh ahcun an zaangfah ko hna lai, sihmanhsehlaw nan um lo ahcun nannih zong khiah nan si ve ko lai. Cun Judah mi hna cu, an zumh lonak kha an chuahtak ahcun hmasa i an rak umnak hmun ah khan a chiah ṭhan ko hna lai, zeicahtiah Pathian nih cun a chiah ṭhan khawh ko hna". (Rom. 11:22-23).

Mahti hin Lamkaltu Paul nih a ti than. "*Thawngṭha hi ka zahpi lo, zeicahtiah a zummi vialte hna caah Pathian khamhnak hmual a si, Judah mi hna caah a si hmasa i cun Jentail mi hna ca zongah a hung si. Cucu zeitindah a hung si ti ahcun, Thawngṭha nih cun Pathian nih zeitin dah minung kha Amah he aa remter hna ti kha a langhter i Cathiang nih, "Zumh nak thawng in Pathian he aa remmi cu an nung lai," a ti bang khan, Pathian he i remnak cu a hram in a dong tiang zumhnak thawngin a si.*

Sihmanhsehlaw Pathian thinhunnak cu vancung in a rung lang i minung sualnak le ṭhat lonak dihlak cungah khan a rung tlung; cu an ṭhat lonak cu biatak kha lang kho loin a dawntu an ṭhat lonak kha a si" (Rom. 1:16-18).

Paul mah ti hin a ti than: *"...A zaangfahnak a nganmi le a lung saunak le a thinfualnak zong zeirello in um hlah. Pathian nih na cung i zaangfahnak a ngeih cu, i ngaichih seh ti aan duh caah a si ti cu na hngalh ko ṭung. Asinain na lung cu a hak i a ṭhawng. Cucaah Pathian nih a thinhunnak le ding tein bia a ceihnak a phuan ni i na in laimi dantatnak cu na nganter chin men ko. Pathian nih cun aho paoh kha an tuahmi ningin a rulh hna lai. Micheu nih thil ṭha kha an tuah lengmang i sunparnak le upatnak le zungzal nunnak kha an kawl; cu hna cu Pathian nih zungzal nunnak kha a pek ko hna lai. Cun mi a cheu cu anmah zawn lawng kha an i ruat i ahmaanmi kha an duh lo i ahmaan lomi tu kha an zulh; cu hna cu Pathian*

nih a thinhunnak le a thinlinhnak kha a toih hna lai. Ṭhat lonak a tuahmi nih an dihlak in nganfahnak le temhin nak kha an hmuh lai, a ing hmasatu cu Judah mi an si lai i cun Jentail mi an si ve lai. Sihmanh-sehlaw ṭhatnak a tuahmi vialte cu Pathian nih sunparnak, upatnak le daihnak kha a pek hna lai; pek hmasami cu Judah mi kha an si lai i cun Jentail mi kha an si ve lai. Pathian nih cun ahopaoh kha duhdanh lo tein an bia a ceih hna lai." (Rom. 2:4-11).

Cathiang chung i a langhtermi Pathian khamhnak zaangfahnak cu Pathian thinhunnak dohnak ah aa thleng bal lo, tlang ngan pipi hna cu rili thuk pi pi cungah dirh an si bantuk in Cathiang nih a langhter mi Pathian zaangfahnak khamhnak cu Pathian thinhunnak cungah dirh a si tiah Cathiang nih a kan chimh.

Jesuh kong he pehtlai in Hebru cakuat tialtu nih mah ti hin a chim, "*Cu caah cun amah thawng in Pathian a fuhmi hna paoh cu a khamh khawh zungzal ko hna,"* (Hebru 7:25) Paul zong nih mah ti hin a ti ve, "*Pathian thinhun nak nih a tlak hnawh hna*," (1Thes 2:16), tiah a ti.

"Amah kha aa bochan i a nawl a ngaimi" hna caah khamhnak tlam tling a um, a si nain vawlei sual palhnak le zumh lonak le mah zawnlawng ruahnak a ngeimi hna chiatserhnak a um. "Pathian cu hlen khawh a si (Gal.6:7), Pathian cu biaceih a hmangmi a si.

Jesuh Nih Ralrin A Kan Pek

A bia kha a thei i a theihmi kha a tuahmi hna cu lungpi cungah inn a sa i ruahpi a rak sur thlichia a rak nain a rawk lomi bantuk a si lai, a si nain a bia kha a thei i a tuah lomi hna cun inn kha these cungah a sa i ruah a sur i thlichia a hrang ti a lianh tikah a rawk dih cikcek mi (Matt.7:24-27). Ban tuk a si lai nak kong Jesuh nih hi kong he pehtlai in aa tluk te in a cawnpiak. Mi tha lomi hna kong mah ti hi a cawnpiak than rih. "*Hi hna cu zungzal hrem hmun ah khan kalter an si lai: a dingmi cu zung zal nunnak ah khan an kal lai*," tiah a ti. (25:46).

Mi cheukhat cu an Bawipa he inn chungah an um i nupi thitnak inn khar cu khar khanh an si nak kong Jesuh nih a chim, cun cheukhat cu inn lengah an um, an nih cu donh an si, hngalh balmi an si lo, sal thahnem le zumh awk tlakmi hna an Bawipa aa lawmhnak ah an lut, a si nain mi tha lomi hna le mi thathu mi hna cu a lengah muihnak ah hlonh an si, mi cheuh cu tahai hramnak a um lonak tikulh kam ah um, daihnak le hnemhnak tangnem cungah chiah an si, cheukhat tu cu tahai hramnak le temin nak ah thlak an si.

Hi kong hi biatak kong hi John nih zumhtlak te in a chim ve. Mah ti hin a ti. "*Fapa a zummi paoh cu zungzal nunnak an ngei, Fapa nawl a ngai lomi paoh cu nunnak an ngei bal lai lo i Pathian thinhunnak cu an cungah a um zungzal ko lai*." (John 3:36).

Cu bantuk te in Biakam hlun zong nih mah kong hi a chim peng rih. *"Thiang tein i kholh u. Nan tuah leng mang ka hmuhmi ṭhat lonak hi ngol hna u. Ṭhat lonak cu tuah ti hna hlah u law a dingmi thil tuah tu kha cawng cang u. Dinnak tuah kha i zuam u, cucu mi nih an serhsatmi hna bawmh le ngakṭah hna chanh le nuhmei hna ṭanpi kha a si," a ti. Bawipa nih aa thawh i, "Atu cu hi bia hi ṭhate in ruat ṭi tuah u sih. Nan sualnak cu a sen in sen hna hmanh seh law, hawhra ban tukin an thiang hna lai; a dum in dum hna hmanh seh law tuuhmul bantukin an vaar lai. Ka bia nan ka ngaih paoh ahcun, ram nih a chuah termi thil ṭha kha nan ei hna lai. Sihmanhsehlaw ka bia kha nan ka al i nan ka doh ahcun nan thi ko lai. Hi bia cu Bawipa nih ka chim*," – mah ka ah hin thlen khawh lomi bia a um – *"ka bia kha nan ka al i nan ka doh ahcun nan thi ko lai..."* (Isa. 1:16-20).

Baibal bia-hmanthlak, zei bia hmanh nih, a thlum tukmi bia "zangfahnak" timi bia hmanh nih Pathia kokek mizia hi a funtom kho hrimhrim lo.*"...Pathian cu dawtnak a si..."* (1 John 4:8), tiah Baibal nih a ti, a si nain mah ti hin a ti than*"...kan Pathian cu kangh hmangmi Pathian a si."* (Heb. 12:29).

A sualnak ai ngaichih i Jesuh kha aa bochanmi mi hna nih cun Pathian zangfahnak hi zeitluk in dah a rum timi kha an hngalh lai, aa porhlaw mi hna le daithlang thlorh in a ummi hna asiloah mah duh paoh in sual palhnak a tuahmi hna dantatnak thawng in zeizong vialte i thlarau nunnak le ziaza vialte hna kha a kilven dih hna lai.

Kan nih ruahchannak kan ngeih khawhmi cu Jesuh an tuknak hma vual le a thisen sung huh phenh a si ko. Mah ka lawngah cun zangfah nak kha kan hmuh khawh, sualpalhnak a tuahmi kan si caan zaanfahnak cu dongh hngalh loin a lak bak in hmuh khawh a si. Hallelujah!

Sualnak Ṭihnung A si

"Mihrut cu sualnak an tuah tikah an zei a poi lo," tiah (Prov. 14:9), Solomon nih a ti. A fimzer tukmi rul nih Evi cu, "*na thi hrimhrim lai lo,"* (Gen. 3:4). tiah a

tukforh khawh bantuk in mi fim pawl hna nih mi tha le lungmong tampi hna cu lam an pialter tawn hna.

Sihmanhsehlaw Pathian kokek sining le nawlbia nih thlen khawh lomi thianhlimnak kong a hngalthiammi hna nih cun sualnak kong an ruah hmanhah an ther i an thin a phang. Amah cu ṭih awk a si ti kha an hngalh; "Bawipa tih nak" cu an hmai ah a um camcin tawn. Mah hi tihphannak a teitu a dawtnak he aa ralkahmi cu a si lo. Cu nak hmanh in mah hna hi then khawh loin a dawtnak ah aa pehmi an si, mah dawtnak hi a taktak in a temmi hna cu amah kha a tih bikmi an si tawn. Tihzah upatnak nih sualpalhnak he a hlatter tawn hna. Pathian dawtnak kha fakpi in a hlorhmi hna le Jesuh he hawikawmhnak tha a ngeimi hna nih cun sualnak ruang Pathian thinhunnak thukpi kha an hmuh khawh. Khrih nih misual mi hna dongh hngal lo khur in a luatter mi hna zong kha an hngalh fawn.

Khrih Thawngin Thianhlimnak

(Sanctification Through Christ)

By Octavius Winslow (1808 – 1878)

Thianhlimnak timi ahcun Khrih muisam kennak ah than chin lengmangnak aa tel chih. Hi kong Thiang Thlarau nih dawhtuk le fiangtuk in Amah Bia chungah a phuan. Mah hi a kan dawtu Bawipa cawnpiaknak a si, *"...ka nawl kha i cawn u; zei catiah kei cu lungnemmi le tangdormi ka si..."* (Matt. 11:29); cun Lamkaltu hna cakuat chung vialte ah mah kong hi an langhter, *"...Amah nih a hlan in a rak hngalh cangmi hna cu Amah Fapa bantuk si awkah a rak khaukhih cang hna,..."* (Rom. 8:29);*"kannih cu dawt nak lungthin in biatak kha kan chim deuh awk a si i kan lu a simi Khrih leiah khan a lam kip in kan ṭhan awk a si"* (Eph. 4:15).

Pathian fa sinak i sunparnak ningcang mah ka ah hin a um. Thianternak timi Jesuh muisam le zohchunhnak he pehtlaihnak a si. Zumtu hna nih Jesuh bantuk sinak ah an than deuhdeuh tikah, an thianghlim deuh. Cu he aa ralkah in kan chim ahcun Khrih he i lawh lonak ziaza kha a tlawm chin lengmang tinak a si, a thinlung put, a ziaza, thintawi le ni fatin a nun ziaza ah a um tu a thutdir le a tlonlen ah thianhlimnak ah khan thancho lei a panh chin lengmang.

Kan dawtmi kan Bawipa muisam kha zoh ve hmanh law, zeitluk in dah aa tangdor le a hnuhniam. A thinlungah rawltam tihalnak, a thin lung ah toidornak, tang dornak, nun nemnak, an zohtaih zong ah ngaih thiamnak, mah le mah i hlawtnak, ngol lo in thlacamnak, a Pa sunpar nak pek a duh tuknak, minung mi hna nih khamhnak hmu hna seh ti a hei duh ning. Jesuh bantuk si awkah cun a lam kipin Amah ah kan than awk a si. "*Cuticun Bawipa duhning in nan nung kho lai i amah duhnak kha nan tuah zungzal khawh lai.*" (Kolosa 1:10),Amah nih a kan duh piakmi cu mah hi a si. "*Pathian nih nannih cu a thiang mi le nu le pa sualnak aa summi si hna seh ti kha an duh hna,"* (1 Thes. 4:3). Mah hi kan philh awk a si lo. Thancho lei a panhmi zumtu cu Khrih muisam le zoh chunhnak ah khan i lawhnak an ngei.

Khrih Thazang

Jesuh nih a zultu hna sinah a rak chimhmi hna kha van ruat hmanh, mah bantuk in nangmah sin zongah a chim ve, "*Keimah tel loin zeithil hmanh nan tuah kho lo,"(*John 15:5). Mah le mah i bochannak, mah le mah lunglawmhnak, mah le mah i por hlawtnak vialte hi vai lamtahnak ah khenh dih a hau; cun, Khrih Jesuh chung i a ummi tha zaang lawnglawng ah a fekmi, zumtu nih rian tuannak ah amah le amah aa thuamh a hau. Kan caah fimnak cu kan derthawmnak le kan hruhnak in Jesuh sinah kal kha a si i, mah chung ah cun kan teinak biathli nganbik a um.: *"zeicah tiah ka derthawm tikah hin ka ṭhawn a rak si.*" (2 Kor. 12:10). *"...Ka vel hi na caah a za ko,"* (12:9). *"Ṭhawnnak a ka petu Khrih thawngin thil zeipaoh ka tuah khawh ko hna."* (Fil. 4:13).

Krih Bia

Pathian biatak hi nun thianhlimnak ding caah a tha bikmi hrimnam a si kha philh hlah.*"An nih na biatak in thianter ko hna, Na bia cu biatak a si."* (John 17:17). Pathian bia cu biatak a si i Thiang Thlarau thawn nak nih a van ratpi tikah a zungzal in thianhlim nak a si. *"Khrih bia cu nan chungah tam piin a fimnak he khan um seh."* (Kol. 3:16). Pathian bia a cawngmi teima tein thla a cammi si ko u. Pathian biatak hi nun thianhlimnak ding caah a tha bikmi hrimnam a si kha philh hlah.

Khrih Thisen

Sual ngaihthiamnak Jesuh thisen he tampi le naih tein pehtlaihnak tuah khawh a si. Kan nunnak ah Jesuh thisen kha a taktak in hman lo ah cun sualnak tei khawhnak a um lo, sual ngaihthiamnak zong a um kho lo. Kan Bawipa Jesuh thihnak nih a donghnak bikah a lian ngan bikmi teinak cu khuachia riantuannak hrawhnak a si. Sualnak cu Satan riantuannak i a ngan bikmi a rian a si. Mah thawnnak le rian tuannak hi tei khawh nak, uk khawhnak le a hrawhmi kha remh thannak ding caah cun vailam tahnak cungah ningzahnak vialte tuar in a thimi Pathian Fapa thangthatnak thawng in a si. Sualnak ruangah dum chungah a nunnak nih ngaihchiatnak fakpi a tuar, lunfah teminnak fakpi a tuar hna hnu ah vailam cungah thihnak fak bik a in, a ruang bik cu, *"Kannih cu ṭhat lonak chungin chanh awkah le amah ta a simi mithiang si awkah le ṭhatnak tuah a duhmi siter awkah, kan caah a nunnak kha a pek."* (Titus 2:14).

Jesuh vailam cung a thihnak thawngin sual nak tei a sinak hi peh tlaihnak an ngeihnak hi aa dawh tuk hring hran. Thianhlimnak vialte hi Vailam tahnak in a rami a si. Careltu hna a chung thil hi thate in van zoh ve hmanh. Na sualnak kha a thih khawhnak hnga ding caah zungzal Thlarau nih a van vailam tahnak cu na nunnak ah a van put. Jesuh vailtam tahnak lei ah cun va kal tuah. Zumhnak in va kal ko, na sual thilrit he cun va kal ko, thurh hnawmhnak he cu va kal ko, vailam tahnak tiang va kal ko. Mah ka ah cun zeidang hmu loin dawtnak lawng na hmuh lai, an rak in cohlan lai, thianhlimnak kha na hmuh lai. A sungloi tukmi Jesuh thisen nih cun "*sualnak vialte in thianter kan si."* (1John 1:7). Cun vailamtahnak tangah na phak tikah na ral nih an naih ngam lo, sualnak nih an uk lai lo, sual an phawttu Satan zong nih sual an phaw ngam ti lai lo.

Khrih Tlinnak

Jesuh chung i a ummi zangfahnak tling he tampi le naih tein pehtlaihnak tuah khawh nak i zuam. Khrih chung i a ummi hi velngeihnak vialte hi zumtu thian ternak caah a si. "*Fapa nih Pathian sinak tlamtling tein a chungah a ngeih cu Pathian biakhiahnak thawngin a si.*" (Kolosa 1:19). Mah hi kan chungah a ummi sualnak ruangah mah hi a herh taktakmi a si. Thurhhnawmnak hna le sualpalhnak vialte hna kha Jesuh sinah kalpi dih ko hna, zaangdernak hna zong kalpi dih ko hna, cu tikah thawnnak cu pek na si lai.

"Cucaah ka u le ka nau hna, Jesuh thihnak thawngin Hmun Thiang Bik chungah khan luhnak nawl kan ngei cang. Cu luhnak ah cun puanzar kha a thleh i lam thar nunnak lam kha a kan hunpiak — puanzar cu a pum kha a si. Cuhleiah Pathian inn a zohkhenhtu Tlangbawi Ngan kha kan ngei fawn. Cucaah cun lungthin tak le zumhnak fek he Pathian cu naih u sih. Sual aa phuhrungmi kan lungthin le kan pum kha ti thiang in i thianh u sih law amah cu naih u sih." (Heb. 10:19-22).

Khrih a Teinak!

A sungloi tukmi nunnak i hlimhlau tuah! Thianternak rian nganpi ah hin intuar khawhnak ding caah thazang na caah chiahpiak in a si. "Khamhnak ralkap Bawi" nih na caah ral an tuk piak i teipiak a si cang, atu cu Amah sunparnak todan cungah a thu cang, i lawm tuah, raltuknak ding caah na herhmi vialte kha pek na si cang. Cu caah "*na raltuknak cu a thami raltuknak*" si seh (1 Tim. 6:12) – *"Khrihah a ummi vel ah khan a thawngmi va si ko,"* (2 Tim. 2:1) – *"Tuu fa thisen in"* va te ko. (Rev. 12:11), cun *"cun teitu vialte hna nakin teitu va si deuh ko"* (Rom. 8:37).

"Daihnak a kan petu Pathian nih cun amah ta ah in ser hna seh law nan sining piin, nan thlarau he nan nunnak he nan pum he, kan Bawipa Jesuh rat ni ah cun, palhnak um loin, in chia hna seh." (1 Thes. 5:23). Amen, Amen

Na Thianhlim Ve Lai Maw?
Would You Be Holy?

By J. C. Ryle (1816 – 1900)

Atu kan chanah hin a sang deuhmi pumpak nun thianhlimnak kan herh timi hi a hmanmi a si maw? Thinfualnak na ngei maw? Lungthawhnak na ngeihmi cu khuazei ah dah a um? Dawtnak na ngeihmi cu khuazei ah dah a um? Caan a liam lengmang ne tung, na biaknak i a thawnnak cu zeitikah dah hmuh a si ne lai?

Vawlei pi hmanh a hnin khomi hlanlio mithiang hna palhnak um loin hngalh khawh mi hna aw cu khuazei ah dah a um kun? Kan ngun hna cu carik an kai dih taktak ko cang lo maw, kan mitsur hang hna ti he ai cawh ne ko lo maw, kan cite hna cu a al mente lawng a si ne ko lo maw. Kan dihlak mangcang hlan bantukin kan i hngilh dih ko hna.

Zaan cu a liam tuk cang, khua a dei dengmang cang. Kan dihlak i hlau cang hna u si, i hngilh ti hna hlah u si. Cu hlan vialte nakin kua deuh in kan mit hi au hna u si. *"Cucaah cun lam a kan dawntu thil paohpaoh le kan tlaihchan pengmi sualnak vialte kha hlaw hna u sih...."* (Heb. 12:1). *"Cucaah pum siseh, thlarau siseh, a thurhnawmhtertu paoh paoh kha i thianh u sih law Pathian ṭih bu tein um u sih."* (2 Kor. 7:1). "Khrih kha a thih taktak ko," ahcun " sual nak cu kan tuah peng ko lai maw?, John Owen nih a ti. Vawlei cu vailam ah a khenh chih maw- vawlei tlaichan nak cu kan caah a nung mi le a khul a rangmi a si ti lai maw? Khrih vailamtahnak thawngin vawlei kha vailam ah a khenchih tu pa duhnak cu zeidah a si?"

Khrih in Aa thawk

Na nunnak a thiang hlim ve lai maw? Ser thar nunnak na ngei ve lai maw? Ngeih na duh ah cun Khrih in na thawk a hau. Na sual palhnak hna le thazang dernak hna kha Amah sinah na kalpi hlan lo zeihmanh na tuah kho lai lo, na thangcho kho fawn lai lo. Amah lawng hi nun thianhlimnak lam le thianhlimnak vialte a hramthawk a si, zumh nak in Amah sinah rak rat i pehtlaih a hau. Khrih hi Amah mi hna caah fimnak le dinfelnak lawng si loin thianhlim nak zong a si. Minung nih an mah te in din felnak kha ngeih khawh awkah an i zuam nain a donghnak ah cun ngai hchiatnak thiamthiam a si ko. Nun thianhlimnak ngeih awkah an i zuam, hnahthar hna ngeih khawhnak an i zuam, an nunnak ziaza thlen khawhnak an i zuam, kum hleih hnih chung tiang thi a chuakmi nun bantuk in Jesuh Khrih sinah a phak hlan ahcun zeihmanh a tuah kho lo,*"that hlei panh loin a zual chin lengmang"* (Mark 5:26). Tlik zuam nak ah pakpalong in an i zuam, pakpalong in rian an tuan, a hramthawk in a dongh tiang palhnak lawngte a si. Theset cungah inn an sa, an riantuanmi vialte a rawk dih. Tikuang a zutmi kha phih khawh nak an i zuam, an phit kho hrim hrim lo. A zut than lengmang ko.

Nun thianhlimnak ding caah minung nih an tuah khawhmi a um hrimhrim lo, Paul le Jesuh Khrih nih an tuahmi hlei ah an tuah khawhmi a um lo. Khrih tel loin kan tuah khawhmi zeihmanh a um lo (John 15:5). Robert Traill nih a chimmi bia hi biafak ngai a si nain a hmanmi a si. "Khrih a tel lomi fimnak cu hruhnak a si; Khrih tel loin dinfelnak cu sual palhnak le sual phawtnak a si thiam thiam ko, Khrih tel loin thianhlimnak zong fih nung le sualnak a si ko, Khrih tel loin luatnak cu temtonnak le sal si nak a si ko."

Nun thianhlimnak cu ngeih na duh maw? Atu hrawngah hin na thin lung nih nun thian hlimnak cu a duh taktak maw? Pathian sinak nun phung kha ngeih na duh maw? Na duh hna ah cun Khrih sinah kal. Na nunnak a dih tiang in hngak ko. I tuata len hlah. Nangmah te in i zuam len duh hlah, Amah sin tu ah kal ko. Amah sinah cun val kal law, mah ti hin va chim. Hi thangthat nak hla dawh hi va chim ko.

"*Ka kut in zeihmanh ka phorh lo, Na Vailam tahnak lawng ah ka hngat; Taklawng in, hnipuan caah Nangmah sinah zam; Bawmtu ngei lo, zangfahnak caah Nangmah kha zoh*."

Khrih sin kan kal hlanloi kan caah thianternak ding caah tlakrawh le lung hna chiahpiak a a si lo. Nun thianhlimnak cu Amah zummi hna caah lak sawng sungloi a si. Nun thianhlimnak cu an thin lung chungah Thlarau a chiahpiakmi hna nih an i nun pi pengmi a si. *"Amah cu an sualnak aa ngai chihmi hna caah Siangpahrang le Khamh tu ah"* (Lamkal 5:31) Pathian nih a thim, cu lawng si loin sualnak thianternak ding ca zongah a si fawn. Amah kha a cohlang mi hna paoh cu Pathian fa si khawhnak nawl a pek hna (John 1:12). Nun thianhlimnak hi nu hrinnak in a rami a si lo, nu le pa nih an fale sinah an pek khawhmi a si lo, taksa duhnak zong a si lo, minung nih amah te in a chuahter khawhmi a si lo, minung duhning zongin a si kho lo; Pastor te nih tipil peknak zong in a si kho lo. Nun thianhlimnak cu Khrih sinin a rami a si. Amah he a thami pehtlaihnak in a rami a si. A dikmi mitsur ruang nih a chuahpi mi theitlai a si. Khrih sinah va kal law, " Bawipa, ka sualnak lawng in ka khamh loin na biakam mi Thiang Thlarau hong ka pe, cun sual thawnnak in hong ka luatter. Hong ka thianter ko. Na duhnak ka tuah khawhnak hnga kan cawnpiak ko," tiah va ti.

Khrih ah Pehtlaihnak Pengnak

Nun thianhlimnak ah cun na um peng lai maw? Cu ti nun thianh limnak ngeih peng na duh ah cun Khrih he pehtlaihnak tuah (John 15:4-5) An chungah Pa sinak tlingte in um kha Pa nih a duh bikmi a si, cu tikah zumtu hna nih an herhmi vialte kha a pek hna. Ngandamnak na duh ahcun Amah cu ni fatin kan fuhpanh leng mang dingmi Sibawi a si. Amah cu ni fatin kan ei lengmang dingmi Manna chang a si, cun ni fatin kan din lengmang dingmi

Lungpi a si fawn. Hi vawlei cung these ram car chung na tlonlen lio ah Amah kut cak thawn nak cu ni fatin kan i bochan dingmi a si. Amah ah hram na thlak lawng si loin Amah cungah na inn kha na sak awk a si.

Lamkaltu Paul cu a thianghlimmi, a thang mi, zumtu sinak ah aa zuam tukmi Pahtian mi nung a si, mah vialte caah biathlithup cu zei dah a si? Amah caah cun Khrih cu zeizong vialte a si. Khrih a zungzal in a zoh leng mangmi a si (Heb. 12:2). *"Thazang a ka petu Khrih thawng in zeizong vialte ka tuah khawh dih,"* (Phil. 4:13) tiah a ti. *"...Atu ka nun hi keimah ka si lo, ka chung a ummi Khrih a si, atu taksa in ka nun hi Pathian Fapa ka zumhnak thawngin a si,.."* (Gal. 2:20). Amah bantuk te in tuah khawhnak i zuam hna u si.

Sualpalhnak In A Khatmi Vawlei Ah Nun Thianhlimnak
A Holy Walk In A Sinful World

By A. B. Simpson (1843 – 1919)

Cathiang Rel dingmi: Jeim 4:1-10

Kan biaknak hi kan nunnakah a taktak in i nunpi awkah a kan fial caah Khrihfa nunnak thuk deuhpi in hmuh tonnak ding caah Khrih-fa mi hna intuarnakah zawnruahnak a ngei lo tiah ruah ding a si lo. Nun thianhlimnak ngeih khawhnak ding caah amah cawnpiak ningte in ka zulh tikah nun thianhlimnak ding caah a thuk taktakmi nunnak le hmual a ngeih taktak mi Pathian dawtnak kha kan tem te lai. A si nain a hmasa bikah hi kong he aa pehtlai in a harsa mi kong in thawk hmasa hna u si law, cu hnu ah thianhlimnak i a hrampi ah kan lut te lai.

Taksa Thinlung Put, Mihlun le Sual Tuahnak Phung

"Nan i siknak le nan i velhnak vialte hi khuazei in dah an rat? Nuamh nak nan duhnak in an ra i cu nan duhnak cu nan pum chungah khan anmah le anmah aa do lengmangmi an si?" (Jeim 4:1). Mah hi sualnak le ngaihchiat nak vialte an hrampi a tha lomi thinlung put a si. Na taksa hlun kha thianter hmasa lo in thil thuamthar hrukaih i timh kha thatnak a ngei lo. Taktum thianhlim nak kha ngol cang tinak a si lo. Thinlung put a chung murul taktak kha a tongh awk a si. Na ti kha a ttha bikmi lam in thianh cu santlaihnak a ngei lo, cu rang thimi tar cu cuka ti khonnak ah a um chung paoh cu. Amah kha chuahpiak law, na thleidanmi cu tinhmi pakhatkhat caah a si lai.

Cucaah Pathian cu kan harnak vialte a thukmi thuhmi, hi a tlu cangmi sining, hi lungthin thi, "na pum chung i a domi duhnak" ah a ra. Duhnak timi cu zeidah a si? Sualnak tuah duhnak le lungput a si. Zei thil paoh dawtnak a palhmi, dawtnak a thlenmi, Pathian sin in mah le mah lunglawmhnak ah aa mermi dawtnak a si. Pathian nih aa tinhmi cu lungthin ṭhalo a hrampi kha lak piak kha a si.

Hi duhnak thalo hi kan biaknak chung hrim hrim ah a lut, cun kan thlacamnak hmanh ah a lut tiah Jeim nih a kan chimh. "Nan hal tikah nan hmu lo, tuah nan halmi cu a palh i nan halmi cu nanmah duh nak lawnglawng ah hman kha nan duh caah a si" (4:3). minung biak nak nganpi cu sual duhnak kong a si. Mi nung sualnak kha cohlannak men a si, lungthin a ṭhalo lung lawmhternak lam dang pakhat a si. Khrihfa min in a ummi hna biaknak tampi hmanh cu an sualnak duhnak kha electric in thuh le sui in thuh an i zuam. Biaknak hrim hrim cu mi hna kha hell in chuahter awk le hika ah mah le mah i nuamhnak nunnak in nuam tein umter awk a fawimi a si. Asinain a harmi cu thin lung ṭhalo a si. Zeitindah hrem a si zongah, lak a si hlan tiang, thianternak hmanh aa thawk rih lo. Thianternak nih a hmaan lomi duhnak, a hmaan lomi duhnak, a ṭhalomi lungput, Adam hlun kha a tawlrel. Vailam ah na khenhchih hlan tiang na zuamnak tha bik cu a buai lai. Hi Khrih nih a kan pek. Jesuh Khrih he vailam tah tti dingin nangmah le nangmah i ap hmasa ding a si. Thian ternak cu nunphung in na ziaza tthanchoter a si lo, cun na lungthin thianh zong a si lo; sihmanh sehlaw cucu thilnung nunnak kha thihnak ah san tlai lo thil pakhat bantukin pek a si, a ṭha lo tuk caah na ṭhatter kho bal lai lo, cun Jesuh he i pehtlaihnak thawngin thil thar pakhat khat hmuh kha a si; na chung ah um ding in, nang mah thawng in riantuan dingin, na aiawhtu si dingin le na lungthin hlun ai ah a Thiang Thlarau pek dingin cohlan.

Thanchonak, thianter nak thawknak cu na duhnak le na thimnak ah na palh dih ti hmuh kha a si. Nunnak hruaitu taktak cu a palh. Na i pek a hau, lam in na chuak lai i na thi lai. "Tihnak in nunnak ah thawhter ṭhanmi bantuk in Pathian sin tu ah i pe u law dinnak tuah ding caah nan pum cu a ningpi in Pathian cu pe ko u" (Rom. 6:13), cun na nunnak cu a thar in Pathian a si dih ko seh. "Kei cu Khrih he vailam ah thah ka si cang,

sihmanhsehlaw ka nung, sihmanhsehlaw keimah cu ka si lo, Khrih cu chungah ka a nung" (Gal. 2:20). Hi biatak hi kan lungthin dihlak in a nung i a thi ti kan hmuh khawh caah Pathian nih kan bawm ko seh.

Khapmi Vawlei, Vawlei Ṭhalo

"Nannih nu le pa sual nak a tuahmi hna, vaw lei he i hawikomh cu Pathian ral a si ti kha nan hngal lo maw? Vawlei hawikom si a duhmi paoh cu Pathian ral a si" (Jeim. 4:4). Na palh lawng si loin, a palhmi vawlei nih an in kulh, cucaah vawlei chung in na chuah ban tukin nangmah le nang mah zong na chuah a hau. Hihi thianternak he aa pehtlaimi tthennak a si. Thianternak cu na palh ti i hmuh i a Thiang Thlarau in Khrih sinah nangmah le nangmah i apnak kha a si. Tthennak cu nangmah le nangmah cung zongah thihnak dantatnak pek le vawlei thar, hmuh khawh lomi vawlei, a ra laimi pennak vawlei, Pathian a sang bikmi vawlei, le nangmah cu "Pathian chungah Khrih he nan i thup" (Kol. 3:3) ah luh a si, na vawlei taktak cu a tlingmi le a sunparnak in a langh lai ni kha na hngak.

"Nannih nu le pa sual nak a tuahmi hna..." Jeim nih a chim duhmi cu nu le pa sualnak taktak a si lo, Thlarau lei in nu le pa sualnak a si. Vawlei caah a va a kaltakmi Tuufa Monu nu le pa sualnak a si. Vawlei kut chungah kal in a Bawipa cungah zumhtlak loin a ummi nupi a si. Khrih ta na si ahcun amah lawng lawng na si. Amah caah nangmah kha a lak i a ralchanhtu paoh kha a nahchuah hna. Cucaah Jeim nih hika ah hin Jesuh dawtnak cu a hlei in a si, vawlei cu nan caah vailam ah khenh chih a si lai i nannih cu vawlei caah khenhchih a si lai, cu bantuk cun taksa nunnak hlun cu Khrih Jesuh cungah hngalh a si i chiah a si.

Vawlei cu zeidah a si? Rawl ei, riantuan le rammi ttha si hi ngol a hau tinak a si lo. A sullam cu vawlei dawt nak cu a thih a hau, cun atu chan caah nun le kan i tel ti lo i, a ra laimi chan le a rauh hlan ah phuan a si dingmi kan Bawipa le Khamhtu Jesuh Khrih pennak fale kan si a hau tinak a si. Johan nih hi khammi vawlei kong vialte a kan chimh.

"Vawlei cung i a ummi thil vialte, pumsa duh nak te hna, mithmuh duhnak te hna, porhlawt nak te hna hi, Pa sinin a rami an si lo, vawlei ta an si" (1 Johan 2:16). Hika ah hin thumkomh Pathian he aa ralchanh mi thumkomh a um.

"Pumsa duhnak." Mah cu na theih hngalh nak, na duhnak, na duhnak hna lungtlin nak a si; nawlbia chung ah siseh, nawlbia leng ah siseh, amah ca lawngah duhnak lungthin ngeih nak; hngalh khawhnak nuamhnak hmuh duh nak, le mah hna kha na sinak tinhmi le tinhmi ah sernak. Nunnak caah ei a hau, asinain ei awk caah nun a hau lo.

Rawl ei awk le aa tlakmi nuamhnak ngeih cu a hmaan, zeicahtiah Pathian nih kan eidin hngalh khawhnak a kan pek. Asinain mah hna cu nunnak thil sining sawhsawh an si i an liam colh. Zeibantuk lam hmanh in na sinak tinhmi an si ahcun, vawlei mi na si. Annih cu zultu lawngte an si lai. Cucaah Pathian nih a zangfahnak in a kan pekmi duhnak le lungtlinnak paohpaoh cu sal si zungzal ding, a sang deuhmi tinhmi sal si ding a si, cun kan nunnak caah a herhmi thilri le tinhmi si ding a si lo.

"**Mit duhnak**" nih hin thilthuam dawtnak, thilri dawtnak, siang pahrang innchung thilri dawtnak, dawhnak dawtnak tibantuk vawlei langhternak puai vialte aa tel. Hi hna hi uk khawhnak ah an cang tikah, cun a hlei in nangmah le nangmah i hngatchan in, le nangmah le nangmah i porhlawtnak le porhlawtnak caah rian an ttuan tikah, annih cu khammi vawlei an si. Pathian nih thil a dawhter hna, cun cu hna caah cun kan i lawmh khawh, asinain cu thil cungah cun kan i din awk a si lo, sihmanhsehlaw zeizong vialte chungin Pathian sinah kan tho awk a si, cun a sunparnak caah ngunkhuai ah kan chiah awk a si i a biakṭheng le a ke cungah upatnak in kan chiah awk a si.

"**Nunnak porhlawt nak**" cu vawlei cung thil sining sang deuh, chungkhar porhlawtnak, nunphung porhlawtnak, thiamnak porhlawtnak asiloah nunnak ah saduh thah nak le hlawhtlinnak kha milem biaknak thilri ah a sertu pumpak sining pakhatkhat a si. Nihin ah a ttihnung bikmi cu chawlehnak nawlngeihnak i por hlawt nak a si men lai, zeicahtiah nihin vawlei a ukmi hna cu kan chawlehnak siangpa-hrang an si, cun minung lungthin a haktertu le minung sining a chiat tertu duhnak cu tangka nih a pekmi nawl ngeih nak dawtnak a si.

Na vawlei hmete ah a vawlei ah mirum tampi a ngeimi nih na ngeih khawh tluk in na ngeih khawh. Mei le vutcam cu lam in hrial dih a hau. Vawlei cu tinder a si. Duhnak cu mei a si. Pathian nih dawtnak, thianhlimnak le ruah channak a vawlei le Jesuh nih a ukmi le vawlei nih a pek khawhmi laksawng rum

bik leng hmanh in tah khawh lomi lianngan nak a kan timhtuah lio a ra laimi pennak kha a kan hunpiaknak thawng in an pahnih in ṭhen a kan duh. Mah nih atu lio vawlei ṭhalo kha a doh lai.

Damnak Si: Pathian Dawtnak

Titsa duhnak le vawlei dawtnak dohnak sii cu Pathian dawtnak hi a si. Hika ah, vawlei le a hnuhnunnak hna he aa ralchanh in, Pathian nih hnuhnunnak dang pa khat a kan hmuhsak, a niam deuhmi kha a doh i a tlukruantermi a sang deuhmi dawhnak. Chan tampi chung ah dawtnak sui hri pakhat a hung chuak i cu nih cun zuksuai, hlaphuah, tuan bia le caan tuanbia ah aa dawhmi thil vialte kha a dawhnak a pek hna. Cu sui hri cu dawtnak dawtnak hlun lawng a si. A hlun, tuanbia hlun a si; dawtnak dawhnak caah chungkhar, rumnak le vawlei thil vialte a hlawt dingmi minung thinlung chung thil pakhatkhat. Lungthin taktak dawt nak mei thiang kha na tlaih ahcun, cun van cung in a rami bantuk in a langmi thil dawh pa khatkhat a um zung zal ahcun, vawlei cung thil dang nih a pek khawh lomi ralthatnak, raithawi nak le nunnak lianngan nak ah a cawi.

Atu cu tlanhnak biathli cu dawtnak tuanbia hlun bantuk men a si. Chan hlanpi in cu tuanbia cu Pathian thinlung le Khrih dawtnak in aa thawk cang. Amah cu vancung Mopa a si i a tlaumi a nupi sifak teinak hmuh a kawl, cun a sunparnak le a bawi ṭhutdan ah a cawi. Ezekiel dal hleiruknak ah a thisen ah a hmuhmi dawtnak hmanthlak a kan pek i, "Nun" tiah a ti; cun, a tawl, a thurhnawmmi dawhnak thilthuam a hruk i a sunglawi tukmi lungvar vialte in a thuamh, "Ka ta na si," tiah a ti chap.

Abraham sal Eliezer bantuk in, Abraham rocotu caah nupi kawl awkah ram hlapi ah a kal i, a hnatlaknak a hmuh tikah a thilthuam le lungvar mansung hna kha a pek, cun a hngakmi a vapa sinah inn ah a ratpi, cu bantuk cun Thiang Thlarau nih Jesuh Nupi kha a dawtnak cohlan awkah a auh i cu hnuah a ratnak ding caah timhtuahnak a ngei. Chan vialte chung a aw cu, "Maw ka fanu, ngai law ruat law na hna kha hngat tuah; na mi hna le na pa inn kha philh hna; cucaah Siang-pahrang nih na dawhnak kha a duh tuk lai, zei cahtiah Amah cu na Bawipa a si; Amah cu va biak tuah" (Salm. 45:10-11).

Rebekah thinlung chungah a hung thangmi dawtnak le ruahchannak vawlei thar nih a pa inn le a ngakchiat lio i a umnak inn kha philh awkah thazaang a pek; nihin ah ngaknu nem tampi nih, a hlunmi hnuhnunnak thar a hngalh tikah, a ngaknu sinak hmun le a dawtnak hmasa bik le a dawt bikmi inn kha kaltak in, ramlak, rili, ralkap riahhmun, asiloah sifah nak nunnak i harnak le harnak hna kha a dawtmi hna caah a ṭha deuhmi pakhat caah ralṭhatnak in a kal khawh; cucaah Khrih dawtnak nih, thlarau a lak hnu ah, mah zawn lawng ruahnak le vawlei duhnak dohnak sii a si i, pumpeknak nunnak i a nganbik duhnak ah a cang.

Hika ah hin Thiang Thlarau nih a nawl. A nahchuahnak dawtnak nih a niam deuhmi chimmi nih kan lungthin a lak khawh lo asiloah Jesuh Khrih a sangbik a sinak a hlonh khawh lo. Cucaah nahchuahnak tiangin a kan dawt, cun aa zuamcawhmi hnuh nunnak le vawlei i a lemsoinak hna an naih tikah a lung a fak tuk. Cu bantuk zuamcawh nak cu a tuar kho lo. Nahchuahnak tiangin a kan dawt i a nahchuah nak cu a kangmi mei bantukin a kang.

Thianternak kong he pehtlai in, Rom cakuat pasarihnak ah hi kong he pehtlai in Paul nih a tialmi ah, nupi thitnak hmanthlak tangah a aiawh ti hi hngalh a nuam tuk. "Nannih zong Khrih pum thawngin Nawlbia he aa tlaiin nan thi cang i cuticun thihnak in a tho ṭhanmi Pathian he nan i kom cang lai i cuticun Pathian caah thei kan tlai lai" (Rom. 7:4).

Thianhlimnak cu Khrih he thitumhnak theipar a si. Dawtnak nunnak pahnih fonhnak in tefa cu amah tein a chuah bantuk in, a nungmi mitsur ruang in theipar a chuah bantuk in, zumtu zumhnak, thiannak, lungsaunak, thiltha tuahnak vialte cu Bawipa dawtnak nunnak in a chuakmi an si. Annih cu zuamnak in an i hruk lo, asinain nunnak thazaang nih an chuahpi hna, cun nunnak le dawtnak nih a forh hna. Kan dawtnak ah Thiang Thlarau nih a kan nawl. Dawtnak thawngin kan chungah velngeihnak rian a tuan. Vawlei a dawitu cu "dawtnak thar chuah tertu thawnnak" a si.

Cu mah zawn lawng aa ruatmi ngaknu nih a lungthin a tei tikah a nuamhsaihnak le thangthatnak vawlei hmete kha kaltak a duh bantukin, a dawtmi caah nuamhnak, hnangam nak, inn, hawikom le vawlei cung ruahchan nak vialte kha a hlawt, amah caah intuarnak, a fale caah rian a ttuan, cun a nunnak harnak vialte kha a dong lomi lawmhnak he a hrawm, cucaah Khrih dawtnak cu nunnak, mah zawn ruah nak le saduhthah nak nakin a kan cawi sangtu a si atu chan thawnnak, cun a dawt

tukmi Bawipa caah le laksawng nganpi ruah channak caah tuar le riantuan cu lawmhnak ah a ser.

Cucaah, dawtmi hawikom, vawlei cung nunnak le thei tampi tlai khawhnak biathli kha na hngal lai maw? Khrih dawtnak ah na lungthin kha hun. A hlennak lam thluan hna kha cohlang law a dawtnak chungah nun kha cawng. Cuticun nannih cu Thlarau theitlai in nan khat lai; Cun na nunnak vialte dawtnak in a khat lai.

Zangfahnak Hmun

"Amah nih vel kha tam deuh in a pek" (Jeim. 4:6). Cucu, a sangbik dirhmun tiang a kan tlaihnak ah a dawtnak le nahchuahnak a fek deuh deuh tikah, a velngeih nak cu a kan tlinter khawh deuhdeuh. Zang fah nak nih dawt nak nih a halmi kha a pek, cun dawtnak nih tam deuh a hal zungzal. Khuaruah har a lo ko nain, Khrih nih kan dawtnak a herh i kan i pekchanhnak a kan hal. Asinain kan lungthin a dai i a kikmi nih cun lehnak tuah khawh loin a um tawn i, "Ka thlarau cu leidip ah aa hngat" (Salm 119:25) tiah kan au tawn. Asinain hika ah hin zangfahnak nih kan bawmhnak a kan pek, cun Thiang Thlarau nih kanmah lei in dawtnak pek ding le Amah lei in dawtnak ngan deuh langhter ding in bia a khiah.

A nemmi biaknak na duh maw? Zangfahnak thawngin zumhnak in Amah sin in lak. A dawtnak a thlenmi, thla camnak ah lawmhnak, a bia dawtnak, a riantuan nak ah lawmhnak, thuk pi le nem tein lawmhnak hmuhtonnak na duh maw? "Amah nih velngeihnak tam deuh a pek." "A tlinnak thawng khan kan dihlak in vel kha vel in kan hmuh" (Johan 1:16). Kan lungthin hlun vawlei in chuah dingin a kan ruahchan lo. Vancung in a rami a si awk a si, cun a velngeihnak nih na herhnak na hngalh i a tlinnak kha cohlan na duh bantuk in tling tein pek awkah a hngah ko. Bawipa, nangmah sin in "zangfahnak tam deuh" lak khawhnak vel kan pe ko.

Cohlannak Thuhmi

A dawtnak ruahchannak kan tlinter khawhnak ding le a velngeihnak tling tein kan hmuh khawhnak ding lungput kha zeitindah kan kilven lai?

Pakhatnak ah, Pathian tangah i dor u. Thil sining um loin i pek chanhnak cu thianter nak caah a hmasa bik thil sining a si, aa pehmi duhnak, a ke hram ah a kunmi thlarau, "Bawipa, zeidah tuahter na ka duh?" tiah a au pengmi a si. Hihi thluachuah thuk deuh vialte dirhmun a si.

Pahnihnak ah, Pathian kut chungah kan um lo bantuk in ṭhatlonak cungah a ṭhami kan si awk a si. "Khuachia kha doh u law an zamtak hna lai" (Jeim 4:7). Kan thlarau hmuhtonnak ah caan khatkhat ah mah le mah i hlawtnak ziaza ngeih tikah ziaza ṭhawnnak caah a herhmi duhnak ṭhawnnak kha kan sungh sual lai ti phannak a um. A hmaanmi lungput cu Pathian sinah zungzal "a si" ti le ṭhatlonak cungah a lung a dong lomi "si lo" ti kha a si. Zeicatiah thianhlimnak nunnak hmuhtonnak hrial khawh lomi cu tuk forhnak a si, cun teinak biathli cu teinak zumh nak bantuk in ttih nak ngei loin ralthatnak le aa thleng kho lomi duhnak a si.

Pathumnak ah, toidornak ziaza kha i cinken. "Amah nih...mi toidormi kha vel a pek hna. ...Bawipa hmaiah toidor tein um u law amah nih an cawisan hna lai" (Jeim. 4:6, 10). Nelrawn hna nih a ttha mi tiva an hmuh bantuk in, Pathian velngeihnak tam deuh a hmumi cu toidornak lungthin a si, cun kanmah le kanmah i hngatchan pengnak phung cu Pathian cungah aa hngatchan zungzalmi zumhnak a hnulei lei lawng a si.

Palinak, cu Pathian he naih tein um, hawi komhnak nun, Vancung kan Pa he naihniam tein um. Hihi thianhlimnak nun i a muru taktak cu a si. "Pathian cu naih u law an naih ve hna lai" (Jeim. 4:8). Cuticun Pathian he kan kal tti, a hawikomhnak ah kan um hlan tiang a ruahnak kha kan hngalh i a kedan ah kan kal. Cucaah "Amah duhnak tuah awkah thil ṭha tuahnak ah a tlingmi nan siter ko hna seh, Jesuh Khrih thawngin a mithmuh i a lawmhtermi thil kha nan chungah tuahter hna seh. Amah cu zungzal in zungzal tiang sunparnak co ko seh. Amen." (Heb. 13:21).

Lunglawmhnak

A RAT THANNAK THAWNGTHA hi a caan hmante in kan chuah khawh lengmang caah Bawipa kan thangthat ko. Hi kong he pehtlai in dothlat a duhmi nih **Rev.Run Lian, P.O.Box -0145, Yangon, Myanmar, Tel: 09 452112354**